

ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Затверджую»

Ректор Подільського державного
аграрно-технічного університету
проф. Іванишин В.В.

24.08.2017 2017 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
ПОДІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНО-ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Схвалено Вченовою радою

Подільського державного аграрно-
технічного університету

Протокол № 10

«24 » грудня 2017 р.

м. Кам'янець-Подільський

2017

Репозитарій Подільського державного аграрно-технічного університету формується та функціонує відповідно з наступними документами:

- Закон України «Про Національну програму інформатизації» (№74/98-ВР від 04.02.1998), який визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;
- Положення про Наукову бібліотеку університету;
- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (№ 32/95-ВР від 27.01.1995);
- Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3793-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;
- Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї (№ 80/94-ВР від 05.07.1994);
- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 СІБВС. Бібліотечний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;
- ГОСТ 7.82—2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

1.1. Положення про Інституційний репозитарій (електронний архів) Подільського Державного аграрно-технічного університету (далі – Положення) визначає основні поняття, склад, призначення та завдання і регламентує основні засади організації та управління електронним архівом університету.

1.2. **Репозитарій Подільського Державного аграрно-технічного університету (далі – Репозитарій)** – це електронний архів, що накопичує, зберігає електронні публікації та електронні версії документів (творів) наукового, освітнього та методичного призначення, створені працівниками, аспірантами чи студентами Подільського державного аграрно-технічного університету (далі - Університет), а також надає до них постійний безкоштовний доступ в мережі Інтернет.

1.3. Репозитарій університету є частиною загальної електронної колекції Наукової бібліотеки Університету.

1.4. Найменування Репозитарію:

Повна офіційна назва:

- українською мовою – Репозитарій Подільського державного аграрно-технічного університету;
- англійською мовою - Repository of State Agrarian and Engineering University in Podilya.

1.5. Адреса Репозитарію в Інтернеті: _____

1.6. Основні терміни:

- **Автор** - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і який належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.
- **Твори** - створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно письмові твори - книги,

брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може читувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

- **Репозитарій (електронний архів)** - це місце, де зберігаються і підтримуються різні дані. **Інституційний репозитарій відкритого доступу** (*institutional repositories*) - мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установовою її працівникам та іншим зацікавленим особам.
- **Відкритий доступ (ВД)** - розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень.
- **Договір приєднання** - договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України).
- **Інтелектуальні права** на твір включають виняткове право і особисті немайнові права.
- **Особисті немайнові права** автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.
- **Виняткове (виключне) право** - це майнове право. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій

розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

- **Архівна колекція** – це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо).
- **Депозитор** – Особа, яка здійснює архівування матеріалів в репозитарії.
- **Колекція** – систематизоване зібрання творів, що мають науковий, художній, історичний інтерес.
- **Наукове видання** – видання, що містить результати теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятники культури і історичні документи.
- **Препринт** (*pre-print*) — підготовлений до публікації матеріал.
- **Постпринт** (*post-print*) — документ, що пройшов редакторську правку, процедуру реферування і офіційно опублікований.

1.7 Функціонування Репозитарію здійснюється відповідно до чинного законодавства України, міжнародного законодавства та внутрішніх локальних нормативних актів Університету, зокрема цього Положення. За необхідності рішенням Вченої ради Університету до Положення можуть вноситися зміни.

2. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ РЕПОЗИТАРІЮ

2.1. Основне призначення Репозитарію - накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Мета та завдання Репозитарію:

- Забезпечити місце і спосіб централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів.
- Сприяти зростанню популярності Університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі.
- Збільшити цитованість наукових публікацій працівників ПДАТУ шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету.
- Створити надійну і доступну систему обліку публікацій наукових робіт Інститутів, факультетів, кафедр та окремих працівників.

2.3. Репозитарій орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та студентів, виконує наступні функції:

- наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу ;
- навчальну, що спрямована на сприяння навчальному процесу ;
- довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань ;
- поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

3.1. Загальне управління Репозитарієм здійснює Координаційна рада склад якої затверджується наказом ректора, до якої входять: ректор університету, проректор з науково-інноваційної та міжнародної діяльності, проректор з науково-педагогічної і виховної роботи, проректор з навчально-наукової роботи, завідувач Наукової бібліотеки, начальник та провідні фахівці інформаційно-обчислювального центру.

3.2. Наукова бібліотека Університету виступає координатором і основним виконавцем процесу створення Репозитарію.

3.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує інформаційно-обчислювальний центр.

3.4. За збереження електронних документів Репозитарію відповідає інформаційно-обчислювальний центр.

3.5. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Координаційна Рада.

3.6. За потребою до роботи з Репозитарієм долучаються працівники Наукової бібліотеки, інформаційного центру, проректори, декани факультетів, завідувачі кафедр.

4. СКЛАД РЕПОЗИТАРІЮ

4.1. Репозитарій є універсальним за змістом науковим зібранням. Його структура складається із спільнот (фондів), які визначаються Координаційною радою. У разі необхідності за рішенням Координаційної Ради структура може трансформуватися, тобто створюватися нові колекції тощо.

4.2. Репозитарій наповнюється науковими, науково-методичними, навчальними творами, при створенні яких використовувалися ресурси Університету (кадрові, матеріально-технічні, фінансові, іміджеві тощо). Зокрема у формуванні Репозитарію можуть бути використані:

- статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти);
- наукові публікації працівників Університету, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництв;
- автореферати дисертацій, що захищенні працівниками Університету;
- інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.3. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.

4.4. Хронологічні рамки для Репозитарію не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в Репозитарії можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора у авторизованому доступі.

5. ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНАВАННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

5.1. Репозитарій є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначена Університетом.

5.2. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний Репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.3. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором або шляхом передачі документу до Наукової бібліотеки. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Адміністратор Репозитарію реєструє авторів, надаючи їм права депозитора.

5.4. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За бажанням автора його роботу може розміщувати у Репозитарії депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає у Наукову бібліотеку електронну версію роботи і набір ключових слів трьома мовами: українською, російською та англійською.

5.5. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів:

Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів

Ресурс	Файловий формат	Розширення
Текст	Adobe PDF, Microsoft Word	pdf, doc, txt, fb, rtf
Презентація	Microsoft Powerpoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

5.6. Роботи аспірантів і студентів розміщаються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у Репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

5.7. За проханням автора електронна публікація вилучається з відкритого доступу або замінюється прихованою формою повного тексту, що здійснюється бібліотекарем.

5.8. За рішенням Координаційної ради робота, яка має низький науковий або освітній рівень, може вилучитися з відкритого доступу, що здійснюється уповноваженим працівником Наукової бібліотеки.

5.9. Публікації, що передаються у Репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією (якщо вона є) мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами.

6. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

6.1 Відкритий доступ не відміняє авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це у Авторському договорі в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Твір не може бути розміщений у Репозитарії якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.3. Підписуючи Авторський договір автор передає Університету на безоплатній основі невиняткові права:

- на внесення твору у базу даних Репозитарію;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи його змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.4. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у Репозитарії він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.5. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у Репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.6. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору розміщуючи такий твір в Репозитарії.

6.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.9. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у Репозитарії відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам або за допомогою адміністратора вилучає роботу з Репозитарію.

Погоджено:

Перший проректор з науково-інноваційної
та міжнародної діяльності

Р.Ю.Гаврилянчик

Проректор з науково-педагогічної
і виховної роботи

Т.Д.Гузол

Проректор з навчально-наукової роботи

А.В.Печенюк

Голова ППО співробітників та студентів

С.Г.Лішчук

Юрист консультант

Д.К.Мальченко